

Zbiór Orzeczeń

Sprawa C-432/17

**Dermod Patrick O'Brien
przeciwko
Ministry of Justice**

(wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Supreme Court of the United Kingdom)

Odesłanie prejudycjalne – Polityka społeczna – Dyrektywa 97/81/WE – Porozumienie ramowe dotyczące pracy w niepełnym wymiarze czasu pracy zawarte przez UNICE, CEEP oraz ETUC – Klauzula 4 – Zasada niedyskryminacji – Pracownicy zatrudnieni w niepełnym wymiarze godzin – Emerytura – Obliczenie wysokości renty – Uwzględnienie stażu pracy nabytego przed upływem terminu transpozycji dyrektywy 97/81/WE – Bezpośrednie stosowanie nowego uregulowania do przyszłych skutków zdarzeń zaistniałych pod rządami uprzednio obowiązujących przepisów

Streszczenie – wyrok Trybunału (pierwsza izba) z dnia 7 listopada 2018 r.

1. *Akty instytucji – Stosowanie w czasie – Zasady proceduralne – Przepisy materialne – Rozróżnienie*
2. *Polityka społeczna – Porozumienie ramowe dotyczące pracy w niepełnym wymiarze czasu pracy zawarte przez UNICE, CEEP oraz ETUC – Dyrektywa 97/81 – Stosowanie do sędziów zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy, otrzymujących wynagrodzenie w formie dniówek – Stwierdzenie w wyroku z dnia 1 marca 2012 r., C-393/10 – Brak ograniczenia w czasie skutków wynikających ze wspomnianego wyroku – Obliczenie wysokości emerytury, w sytuacji gdy uprawnienia do owej emerytury rozciągają się na okresy zarówno sprzed terminu transpozycji dyrektywy 97/81, jak i po jego upływie – Uwzględnienie, na potrzeby tego obliczenia, stażu pracy nabytego przed upływem terminu transpozycji owej dyrektywy*

(dyrektywa Rady 97/81, zmieniona dyrektywą 98/23)

1. Należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem uznaje się, iż przepisy proceduralne należy na ogół stosować z chwilą ich wejścia w życie (wyrok z dnia 11 grudnia 2012 r., Komisja/Hiszpania, C-610/10, EU:C:2012:781, pkt 45), w odróżnieniu od przepisów materialnych, które interpretuje się zazwyczaj w ten sposób, iż obowiązują w stosunku do sytuacji ukształtowanych przed ich wejściem w życie tylko wtedy, gdy z brzmienia tych przepisów, ich celu lub ich struktury jednoznacznie wynika, że należy im przypisać taki skutek (zob. podobnie wyroki: z dnia 12 listopada 1981 r., Meridionale Industria Salumi i in., od 212/80 do 217/80, EU:C:1981:270, pkt 9; z dnia 23 lutego 2006 r., Molenbergnatie, C-201/04, EU:C:2006:136, pkt 31).

Należy dodać, że nowy przepis stosuje się od chwili wejścia w życie aktu, który go wprowadza, i że choć nie stosuje się go do sytuacji prawnych powstałych i ostatecznie zakończonych przed jego wejściem w życie, bezpośrednio stosuje się go do przyszłych skutków sytuacji powstałych pod rządami uprzednio obowiązujących przepisów oraz do nowych sytuacji prawnych. Inaczej jest tylko – i to z zastrzeżeniem zasady niedziałania wstecz aktów prawnych – jeżeli wraz z nowym przepisem zostają

wydane przepisy szczególne, które precyzują jego warunki stosowania *ratione temporis* (zob. podobnie wyrok z dnia 26 marca 2015 r., Komisja/Moravia Gas Storage, C-596/13 P, ECLI:EU:C:2015:203, pkt 32 i przytoczone tam orzecznictwo).

(zob. pkt 26, 27)

2. Wykładni dyrektywy Rady 97/81/WE z dnia 15 grudnia 1997 r. dotyczącej Porozumienia ramowego dotyczącego pracy w niepełnym wymiarze godzin zawartego przez Europejską Unię Konfederacji Przemysłowych i Pracodawców (UNICE), Europejskie Centrum Przedsiębiorstw Publicznych (CEEP) oraz Europejską Konfederację Związków Zawodowych (ETUC), zmienionej dyrektywą Rady 98/23/WE z dnia 7 kwietnia 1998 r., należy dokonywać w ten sposób, że w sytuacji takiej jak rozpatrywana w postępowaniu głównym przy obliczaniu wysokości emerytury należy uwzględnić staż pracy nabyty przed upływem terminu transpozycji dyrektywy 97/81, zmienionej dyrektywą 98/23.

W rozpatrywanym wypadku należy stwierdzić, że rząd Zjednoczonego Królestwa w żadnym momencie nie zwrócił się do Trybunału o ograniczenie w czasie skutków wyroku z dnia 1 marca 2012 r., O'Brien (C-393/10, EU:C:2012:110). Tymczasem tego rodzaju ograniczenie może nastąpić jedynie w tym samym wyroku, w którym Trybunał rozstrzyga w kwestii wykładni, o którą się do niego zwrócono (zob. podobnie wyrok z dnia 17 maja 1990 r., Barber, C-262/88, EU:C:1990:209, pkt 41).

Po drugie, jeżeli chodzi o argument rządu Zjednoczonego Królestwa, zgodnie z którym obliczanie stażu pracy wymaganego dla nabycia prawa do emerytury należy odróżnić od uprawnień emerytalnych, trzeba zauważyć, że okoliczność, iż uprawnienia emerytalne nabywane są ostatecznie wraz z końcem odpowiadającego im okresu działalności zawodowej, nie przesądza, że sytuację prawną pracownika należy uważać za ukształtowaną ostatecznie. Należy w tym względzie zauważyć, że pracownik może faktycznie powołać się na te uprawnienia w celu uzyskania wypłaty emerytury dopiero później i na podstawie odpowiedniego stażu pracy.

W konsekwencji w sytuacji takiej jak rozpatrywana w postępowaniu głównym, w której nabycie uprawnień emerytalnych odbywało się na przestrzeni okresów zarówno sprzed terminu transpozycji dyrektywy 97/81, jak i po jego upływie, należy uznać, że obliczenie wartości tych uprawnień regulują przepisy dyrektywy, w tym również o odniesieniu do stażu pracy sprzed jej wejścia w życie.

(zob. pkt 34–36, 38; sentencja)